

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ



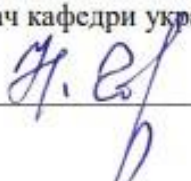
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ
підготовки магістра
денної і заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма «Українська мова та література»

спеціалізація 035.01 Українська мова та література
спеціальності 035 Філологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

ВИКЛАДАЧ: Бакаленко І. М., к. пед. наук, доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри української літератури

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.
Завідувач кафедри української літератури


Н. В. Горбач

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми


В. М. Ніколаєнко

2024 рік



Зв'язок із викладачем:

Е-mail: irinabakalenko1970@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2409>

Телефон: (061) 289-12-75

Інші засоби зв'язку: Facebook Messenger, Telegram, Zoom, Google Meet (за попередньою домовленістю).

Кафедра: української літератури, 2 навчальний корпус, ауд. 232.

1. Опис навчальної дисципліни

Дисципліна «Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі» є нормативною дисципліною для другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 035 Філологія спеціалізації: 035.01 Українська мова та література для освітньої програми «Українська мова та література». Ця дисципліна викладається в першому семестрі в обсязі 6 кредитів (ECTS).

Курс Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі – важливий етап у формуванні педагогічної майстерності студента-філолога. Адже основним фахом студента-магістра є викладання у закладах вищої школи, тому курс зможе ознайомити студентів з особливостями вивчення філологічних дисциплін у вищій школі; плануванням, видами робіт при вивченні філологічних дисциплін у вищій школі (лекції, практичні і семінарські заняття); з формами контролю засвоєння вивченого матеріалу (заліки, іспити, модульний контроль тощо). У результаті магістр-філолог матиме змогу застосовувати традиційні та інноваційні принципи, методи, прийоми та технології у процесі викладання філологічних дисциплін у вищій школі, аналізувати компетентності у процесі викладання фахових дисциплін, підготувати різні форми організації освітнього процесу (лекцію, практичне, семінарське) та провести їх; організувати і провести контрольні заходи, самостійну та науково-дослідну роботу.

Мета курсу «Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі» полягає у формуванні у здобувачів освіти цілісної професійно-методичної компетентності викладача-філолога, здатного науково обґрунтовано, творчо й ефективно організовувати освітній процес у закладах вищої освіти відповідно до сучасних вимог європейського освітнього простору, державних стандартів і принципів академічної доброчесності. Дисципліна спрямована на розвиток здатності інтегрувати лінгвістичні, літературознавчі, педагогічні, психологічні та інформаційно-комунікаційні знання у процесі проєктування, реалізації й оцінювання навчання філологічних дисциплін.

Завданнями методики викладання філологічних дисциплін у вищій школі є:

- підготовка майбутніх викладачів мовознавчих та літературознавчих дисциплін до педагогічної діяльності в умовах адаптації вищої школи в Україні до Європейської системи ECTS;
- опанування змісту мовної та літературної освіти у вищих навчальних закладах;
- знайомство студентів з особливостями вивчення філологічних дисциплін у вищій школі; реалізаціями компетентностей, плануванням, видами робіт під час вивчення філологічних дисциплін у вищій школі (лекції, практичні заняття, семінарські заняття); з формами контролю засвоєння вивченого матеріалу (заліки, іспити, колоквиуми, тощо);
- вивчення наукових основ створення силабусів, навчальних планів, програм і методичних посібників;
- формування творчих та дослідницьких умінь і навичок (діагностичні, прогностичні, організаційні, комунікативні), мовленнєву компетентність;
- формування вміння планувати освітній процес у закладах вищої освіти, створювати програмно-методичне забезпечення мовознавчих та літературознавчих курсів (укладати

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



конспекти лекцій з філологічних дисциплін у вищій школі; готувати матеріали для проведення практичних і семінарських занять з філологічних дисциплін; види самостійної роботи у вищій школі; форми контролю за навчальним процесом у вищій школі);

- формування вміння організовувати та проводити лекційні, практичні заняття з мовознавчих та літературознавчих дисциплін;
- формування вміння застосовувати традиційні та нетрадиційні методи навчання;
- розвиток та удосконалення умінь у майбутніх викладачів раціонально та науково обґрунтовано організовувати самостійну роботу студентів;
- стимулювання науково-методичної творчості магістрантів, прагнення вдосконалювати свою педагогічну освіту;
- формування вміння майбутніх викладачів-словесників правильно контролювати та оцінювати знання, вміння і навички студентів; розвиток вмінь раціонально добирати та виготовляти дидактичний матеріал, наочність до занять відповідно до мети;
- розвиток навичок своєчасного й умілого використання технічних засобів навчання і засобів мультимедіа для проведення занять з мовознавчих і літературознавчих дисциплін;
- знайомство з кращим педагогічним досвідом викладачів закладів вищої освіти України;
- виховання у магістрантів особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання ролі викладача, прагнення постійно займатися самоосвітою, саморозвитком, самовдосконаленням; апробація отриманих професійних знань і вмінь під час проходження асистентської практики.

Курс «Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі» є інтегральною складовою системи професійної підготовки студентів-філологів, поєднуючи засвоєння фахових дисциплін і спецкурсів із формуванням практико-орієнтованих умінь. Вивчення дисципліни базується на знанні дисциплін професійної підготовки, які вивчають студенти згідно з навчальним планом освітньої програми «Українська мова і література»:

- **пре-реквізити:** дисципліна вивчається у першому семестрі (базується на комплексі професійно-орієнтованих дисциплін навчального плану освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»: «Педагогіка», «Психологія», «Методика викладання української мови», «Методика викладання української літератури». Знання цих дисциплін дає знання основних психолого-педагогічних засад освітнього процесу. Навички і вміння, компетентності, сформовані студентами на педагогічній практиці у школі, дають уявлення про відмінність освітнього процесу у вищій школі.);
- **ко-реквізити:** ЗПН 2 «Інформаційні технології в гуманітарній освіті» (формує навички використання ІКТ у викладанні філологічних дисциплін); ППС 1 «Історія літературознавчих учень» та ППС 3 «Теорія літератури» (забезпечують фундаментальні уявлення про предметну галузь, необхідні для добору змісту навчання); ППОП 2 «Сучасні напрями української лінгвістики» (забезпечує сучасну наукову базу для проєктування навчальних курсів з мови);
- **пост-реквізити:** ППОП 4 «Виробнича практика», ППС 6 «Виробнича практика» (реалізується застосування здобутих методичних знань та сформованих навичок й професійних компетентностей у реальному освітньому середовищі закладу вищої освіти).

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	1-й	1-й
Кількість кредитів ECTS	6	6
Кількість годин	180 год.	180 год.
Лекційні заняття	20 год.	8 год.
Практичні заняття	30 год.	10 год.
Самостійна робота	130 год.	162 год.
Консультації	Очно і дистанційно. очно (кафедра української літератури, м. Запоріжжя, вул. Університетська, 66-б, II корп., каб. 232) згідно з графіком Платформа Zoom: https://us05web.zoom.us/j/3832978202?pwd=d1hkSjFMaUU4clhaUXVpTDY1MVB4QT09 Ідентифікатор: 383 297 8202 Код доступу: FLEV2N Платформа Google Meet: https://meet.google.com/atg-iyeg-bkz Графік консультацій: https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/philology/grafik_navchal_nogo_protsestu_ta_rozklad_zanyat	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2409	

**2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою
компетентностей і результатів навчання**

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
ЗК-2 Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК-5 Здатність працювати в команді та автономно. ЗК-8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК-12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність). СК-3 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. СК-5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній	Традиційні методи: пояснювально- ілюстративний (розповідь, пояснення, інтерактивна лекція, лекція-візуалізація); метод проблемного викладу; евристичний (бесіда); репродуктивний (вправи, творчі завдання, робота з художніми текстами, підручниками / посібниками); дослідницький (опрацювання наукової літератури, періодичних видань методичного спрямування, самостійна робота);	Поточний контроль: захист та оцінювання самостійних робіт, практичних завдань та міні-проектів; оцінювання участі в дискусії та виступів на заняттях; опитування; тестування; самооцінювання та взаємооцінювання, формувальне оцінювання, рефлексія. Підсумковий контроль: тестування, опитування

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. СК-6 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. СК-8 Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату. СК-9 Здатність представляти, популяризувати та інтегрувати українську мову та літературу у наукових, освітніх та культурних контекстах на національному й міжнародному рівнях. ПРН-1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення. ПРН-3 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі. ПРН-4 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування. ПРН-5 Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня. ПРН-6 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації. ПРН-12 Дотримуватися правил академічної доброчесності. ПРН-16 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог. ПРН-17 Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі. ПРН-19 Використовувати методичні принципи та технології викладання філологічних дисциплін відповідно до освітніх стандартів.	метод формування пізнавального інтересу (дискусія, створення та аналіз проблемних ситуацій); виконання завдань лабораторних і самостійних робіт Інноваційні методи: Інтерактивні технології навчання, мозковий штурм, «світове кафе», робота у групах/командах (з використанням сесійних залів Zoom в умовах дистанційного/змішаного навчання); проєктне навчання (виконання міні-проєктів); імерсивні технології; кейс-стаді (моделювання й аналіз ситуацій), майстер-клас; тренінгові технології. Інформаційно-комунікаційні технології (сервіси для організації синхронного та асинхронного навчання; для організації взаємодії; для створення візуального контенту, інтерактивних плакатів та мемів, інтерактивних завдань та гейміфікації освітнього контенту, організації опитувань та тестування, платформи ІІІ).	
--	---	--



3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади викладання філологічних дисциплін у закладах вищої освіти

Тема 1. Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі як наука і навчальна дисципліна. Методика викладання у вищій школі як галузь педагогічного знання. Поняття методики викладання у вищій школі: зміст, об'єкт, предмет, мета, завдання, проблематика методики як дисципліни. Двоїстий характер дисципліни: теоретико-науковий і прикладний аспекти. Структурні елементи методичної системи: мета навчання; зміст навчання; методи, форми, засоби навчання; результати та оцінювання. Функції методики викладання: пізнавальна, аналітична, конструктивна, прогностична, виховна, технологічна. Завдання методики у контексті формування професійної, комунікативної, цифрової та методичної компетентностей майбутнього викладача. Місце методики викладання у системі педагогічних наук. Методика як міждисциплінарна галузь: зв'язки з педагогікою, психологією, дидактикою, методологією науки, менеджментом освіти, лінгводидактикою. Взаємозв'язок методики викладання філологічних дисциплін з методиками навчання української мови, літератури, стилістики, теорії літератури. Співвідношення понять: методика навчання, педагогіка вищої школи, психологія навчання, андрагогіка, дидактика. Сучасне трактування методики викладання у вищій школі як системи знань, що забезпечує ефективне навчання дорослих.

Наукові підходи та принципи методики викладання у вищій школі. Основні наукові підходи: системний, компетентнісний, діяльнісний, інтерактивний, особистісно зорієнтований, цифровий, студентоцентризований. Принципи навчання у вищій школі: науковість, професійна спрямованість, інтеграція теорії і практики, гуманізація, академічна доброчесність, безперервність професійного розвитку. Сучасні тенденції розвитку методики: диджиталізація, відкритість освіти, педагогіка партнерства, андрагогічна спрямованість, університетська автономія. Методика викладання як основа професійної майстерності викладача-філолога. Роль методичних знань у плануванні, проведенні та аналізі навчального заняття. Взаємозв'язок методики викладання з педагогічною культурою, академічною етикою, риторичною компетентністю викладача. Викладач вищої школи як науковець, педагог, комунікатор і фасилітатор освітнього процесу.

Тема 2. Система вищої освіти в Україні. Поняття і сутність вищої освіти. Вища освіта як соціальний інститут і система професійної підготовки фахівців. Нормативно-правове забезпечення системи вищої освіти в Україні. Принципи освітньої політики в Україні. Науковість, академічна свобода, інтеграція науки й освіти. Автономія закладу вищої освіти: академічна, організаційна, фінансова, кадрова. Студентоцентризований підхід і педагогіка партнерства. Безперервність освіти (lifelong learning). Забезпечення якості освіти: внутрішня і зовнішня системи якості, роль НАЗЯВО.

Принципи побудови і структура системи вищої освіти в Україні. Функції вищої освіти: освітня, наукова, культуротворча, соціальна, інноваційна. Рівні вищої освіти: фаховий молодший бакалавр; бакалавр; магістр; доктор філософії / доктор мистецтва; доктор наук. Форми здобуття освіти: денна, заочна, дистанційна, дуальна. Академічна мобільність: національна, міжнародна, інституційна (угоди, Erasmus+, подвійні дипломи). Типи закладів вищої освіти та основні напрями їх діяльності.

Сучасні тенденції та виклики розвитку вищої освіти. Цифровізація освіти (Moodle, Google Workspace for Education, AI-технології). Міжнародна інтеграція та глобальна мобільність студентів. Роль вищої освіти у формуванні національної ідентичності, духовності, громадянської позиції, європейського світогляду. Освіта в умовах воєнного стану: гнучкість, дистанційність, психологічна підтримка. Професійна підготовка філолога в контексті сучасних освітніх стратегій і європейських практик. Освітні програми та стандарти вищої освіти. Кредитно-модульна система (ЄКТС) і форми організації навчального процесу.



Тема 3. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу

Сутність і зміст діяльності викладача закладу вищої освіти. Основні напрями діяльності: навчальна, виховна, наукова, методична, організаційна, комунікативна. Специфіка роботи викладача-філолога: поєднання науково-дослідницької, мовно-культурної та педагогічної діяльності. Роль викладача у формуванні академічного середовища та наукової культури університету. Функції, права та обов'язки викладача університету. Професійні та особисті якості викладача закладу вищої освіти. Професійні компетентності викладача. Педагогічний професіоналізм викладача вишу. Роль і значення культури освітян у становленні демократичної держави. Шляхи формування загальної педагогічної культури викладача закладу вищої освіти.

Стилі педагогічного спілкування та взаємодії. Класифікація стилів педагогічного спілкування: авторитарний, демократичний, ліберальний, партнерський. Концепція педагогіки партнерства (на засадах довіри, поваги, підтримки, співпраці). Професійна культура мовлення викладача-філолога: норми, етикет, риторика, невербальна комунікація. Правильність, точність і логічність мови викладача. Виразність мови. Мовна культура у науковому і навчальному спілкуванні викладача. Лекторська майстерність викладача як необхідна умова забезпечення результативності навчально-пізнавальної діяльності студентів.

Викладач як наставник, модератор і фасилітатор. Трансформація ролі викладача в умовах цифрової освіти: від інформатора до координатора освітнього процесу. Фасилітаторські технології: дискусія, колаборативне навчання, метод кейсів, тренінги, проєктна діяльність. Роль викладача у виховному процесі: супровід розвитку особистості студента, підтримка творчих ініціатив, академічне наставництво. Самоосвіта та професійний розвиток викладача (участь у тренінгах, сертифікаціях, EdCamp, проєктах Erasmus+).

Психологічна культура викладача: емпатія, рефлексія, педагогічна тактовність. Професійний стрес та «професійне вигорання» у педагогічній діяльності. Етичні засади діяльності викладача. Педагогічна етика і культура поведінки викладача. Принципи академічної доброчесності: чесність, відповідальність, об'єктивність, відкритість. Конфліктні ситуації в освітньому процесі: шляхи профілактики та вирішення. Баланс між академічною свободою викладача і відповідальністю перед студентами та суспільством.

Тема 4. Процес навчання у вищій школі. Зміст і організація навчання української мови та літератури у вищій школі. Структура освітнього процесу у закладі вищої освіти. Завдання освіти, виховання і розвитку особистості студента вищої школи. Показники якості навчання у вищій школі. Мета, зміст та організація освітнього процесу у вищій школі. Проблема змісту освіти у вищій школі. Зміст і організація навчання української мови та літератури у вищій школі.

Нормативні документи, що регламентують зміст вищої освіти. Державні стандарти вищої освіти: сутність, структура та їх функції. Нормативні документи, що регулюють освітній процес: освітньо-професійна програма; стандарт спеціальності; навчальний план; робочі програми дисципліни; положення про оцінювання та академічну доброчесність. Навчальний план як основний організаційний документ. Навчальна та робоча програми навчальної дисципліни. Силабус дисципліни. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу у закладі вищої освіти. Навчально-методичний комплекс лінгвістичних дисциплін. Роль викладача у розробленні нормативно-методичних документів. Моніторинг і оновлення змісту дисциплін відповідно до тенденцій науки та освіти. Навчальна книга в структурі професійної підготовки: зміст, функції та критерії якості.

Тема 5. Психологічні та дидактичні основи навчання у вищій школі. Методи, прийоми й засоби навчання мовознавчих та літературознавчих дисциплін у вищій школі. Психологічні основи навчання у вищій школі. Психологічні особливості студентів як суб'єктів навчання. Психологія дорослого учіння (андрагогіка). Мотивація у навчанні філологічних дисциплін. Психологічний клімат навчальної групи. Закономірності та механізми процесу навчання. Дидактичні основи навчання у вищій школі. Специфіка принципів навчання у вищій



школі. Загальнодидактичні (науковість, системність, послідовність, доступність, зв'язок теорії з практикою, професійна спрямованість) та специфічні принципи навчання (студентоцентризм, академічна свобода і відповідальність, інтеграція освіти, науки й інновацій, індивідуалізація та диференціація навчання, навчання упродовж життя (lifelong learning)) української мови та літератури. Андрагогічний принцип: орієнтація на дорослого, самостійного, мотивованого здобувача освіти. Психолого-дидактичні особливості навчання української мови та літератури у вищій школі. Міжпредметні зв'язки та інтегроване навчання.

Технологія навчання української мови та літератури. Методи і прийоми навчання української мови та літератури у вищій школі. Класифікація методів навчання: словесні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, інтерактивні. Класифікація методів навчання: за джерелом передачі знань, за характером пізнавальної діяльності студентів, за дидактичною метою, за ступенем інноваційності. Інтерактивні методи навчання: дискусія, дебати, мозковий штурм, круглий стіл; метод проєктів; кейс-метод; рольові й ділові ігри; метод «Flipped Classroom» (перевернутого класу). Характеристика методів навчання (методи одностороннього подання матеріалу, методи ознайомлення з досвідом роботи інших суб'єктів, проблемне навчання, методи спонукання та активізації студентів, методи надання додаткової інформації, методи контролю та самостійної роботи, методи інформаційного навчання). Прийоми навчання. Засоби навчання у вищій школі: традиційні засоби; технічні засоби; цифрові засоби навчання. Мультимедійні ресурси. Методичні засоби. Вибір методів і засобів навчання. Принципи вибору: доцільність, науковість, активність, інтерактивність, варіативність. ІКТ у філологічній освіті.

Тема 6. Інноваційні технології навчання у вищій школі. Визначення категорії «технологія навчання». Технологія та методика навчання. Традиційне та інноваційне навчання: порівняльний аналіз. Поняття та класифікація інноваційних технологій навчання. Роль інноваційних технологій у вищій школі. Основні види інноваційних технологій у навчанні. Дидактичні можливості нових інформаційних технологій. Критерії ефективності технологій навчання. Сучасні педагогічні технології. Проєктні (створення лінгвістичних чи літературознавчих проєктів) та дослідницькі технології. Проблемне навчання та кейс-метод (розбір лінгвістичних ситуацій). Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Ігрові та креативні технології. Мобільне та дистанційне навчання. Змішане навчання. Диференційоване навчання у вищій школі. Кредитно-модульна система організації навчального процесу. Особистісно-орієнтоване навчання у вищій школі. Психолого-педагогічна сутність інтерактивних методів навчання. Мікровикладання. Вибір дидактичних методів. Індивідуальні творчі завдання. Характеристика нових інформаційних технологій (комп'ютерних) та технологій дистанційного навчання.

Змістовий модуль 2. Форми організації процесу навчання у вищій школі

Тема 7. Лекція: функції, види. Методика підготовки та проведення лекцій. Лекція у вищій школі: технологія і техніка підготовки та проведення. Роль і місце лекції з лінгвістичних дисциплін у вищій школі. Види лекцій: проблемні лекції; лекції-візуалізації: лекції-консультації; бінарні лекції; лекції-бесіди; лекції-дискусії; лекції із заздалегідь запланованими помилками; лекції з аналізом конкретних ситуацій; лекції-конференції; лекції-прес-конференції. Основні вимоги до лекції. Проблемна лекція. Опорний конспект. Підготовка викладача та студентів до лекції. Методика проведення лекцій з мовознавчих та літературознавчих дисциплін. Особливості використання лектором лінгвістичних і кінетичних засобів впливу на аудиторію. Складання плану та розроблення конспекту лекції. Рекомендації викладачу-словеснику щодо підготовки та проведення лекції. Спостереження й аналіз лекції. Оцінювання ефективності лекції.

Тема 8. Особливості методики підготовки та проведення семінарських, практичних та лабораторних занять. Основні вимоги до семінарських, практичних та лабораторних занять у вищій школі. Види та форми проведення семінарських, практичних та лабораторних занять з української мови та літератури. Види семінарських занять у вищій школі: просемінари; традиційні (тематичні) семінари; підсумовуючі семінари (повторення і систематизації знань,

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



міжпредметні семінари та ін.); спецсемінари. Види тематичних семінарів: семінар-бесіда (обговорення заздалегідь підготовлених студентами доповідей, рефератів, творчих робіт); семінар-дискусія; семінар-конференція; семінар-«круглий стіл»; семінар-симпозіум та ін. Спецсемінари як компонент залучення студентів-філологів до науково-дослідної роботи. Методика підготовки викладача до проведення практичних, семінарських та лабораторних занять. Методи перевірки знань, умінь і навичок студентів на практичному, семінарському та лабораторному заняттях з української мови та літератури у вищій школі.

Тема 9. Факультативи, спецкурси і спецсемінари як форми організації навчання у вищій школі. Факультативи як ефективна форма роботи викладача-словесника у вищій школі. Методи та форми роботи викладача на факультативних заняттях. Факультативи з української мови та літератури як засіб здійснення диференційованого навчання, підвищення теоретичного та практичного рівня підготовки студентів з української мови та літератури, розвитку та поглиблення інтересу до вивчення мовознавчих та літературознавчих дисциплін. Мета й завдання факультативних занять, їх місце в освітньому процесі вищого навчального закладу. Роль факультативних занять у формуванні у студентів умінь самоосвіти. Особливості організації й планування роботи факультативних груп, зв'язок з основними курсами. Специфіка роботи на факультативних заняттях. Програми факультативних курсів з української мови та літератури. Спецкурси та спецсемінари як компонент залучення студентів-філологів до науково-дослідної роботи. Методичні особливості організації факультативів, спецкурсів та спецсемінарів.

Тема 10. Педагогічний контроль на заняттях з філологічних дисциплін у закладах вищої освіти та основні форми його здійснення. Сутність понять «контроль», «облік» та «оцінка» знань, умінь і навичок студентів. Діагностика знань та умінь студента, її структурні компоненти. Поняття, завдання, функції та види педагогічного контролю. Основні принципи контролю та оцінки навчальних досягнень студентів-філологів. Форми, методи та засоби контролю навчальних досягнень студентів, шляхи їх удосконалення. Критерії та норми оцінювання навчальних досягнень студентів. Рейтингова система оцінювання знань, умінь і навичок студентів. Тестовий контроль. Поняття та завдання тестового контролю. Види тестів (за структурою, за рівнем складності, за метою). Технологія створення тестових завдань. Організація та проведення тестового контролю. Переваги та обмеження тестового контролю. Курсові та дипломні роботи.

Тема 11. Психолого-педагогічні особливості організації самостійної роботи з філологічних дисциплін у вищій школі. Організація самостійної роботи з філологічних дисциплін у вищій школі. Мета, завдання, види самостійної роботи студентів. Форми самостійної роботи (письмові форми: есе, реферати, твори, переклади; дослідницькі форми: лінгвістичний та літературний аналіз текстів, робота з корпусами мовних даних, підготовка наукових доповідей; творчі форми (створення презентацій, сценаріїв уроків, літературних або мовних проєктів; інтерактивні та дистанційні форми: виконання завдань на онлайн-платформах, участь у вебінарах, робота з електронними бібліотеками та ресурсами). Передумови забезпечення ефективності самостійної роботи студентів. Методика планування та організації самостійної роботи студентів: а) самостійна робота в аудиторних та позааудиторних умовах; б) заємов'язок аудиторної і самостійної роботи. Психологічні питання організації самостійної роботи студентів: а) організація самостійної роботи студентів (психологічні передумови); б) психологічні бар'єри у здійсненні самостійної роботи студентів. Керівництво самостійною роботою студентів. Рівні сформованості самостійної роботи у студентів Метод «Портфоліо» у структурі самостійної роботи. Комп'ютерна підтримка самостійної роботи студентів. Роль самостійної роботи у розвитку фахових компетентностей.

Тема 12. Організація науково-дослідної роботи у системі професійної підготовки студентів-філологів. Поняття та значення, мета, завдання і зміст науково-дослідної роботи студентів філологічного факультету. Етапи науково-дослідної роботи. Методи та форми науково-дослідної роботи. Загальні вимоги до організації науково-дослідної роботи студентів-філологів.

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



Планування та організація науково-дослідної роботи. Роль викладача в організації науково-дослідної роботи студентів. Робота наукового гуртка та проблемної групи. Аналіз положення про науково-дослідну роботу студентів-філологів. Аналіз методичних рекомендацій щодо підготовки та написання курсових, дипломних, магістерських робіт з української мови та літератури. Укладання списку тем курсових робіт з української мови та літератури для студентів-філологів. Аналіз положення про студентський науковий гурток.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д. ф.	з/д. ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Тема: Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі як наука і навчальна дисципліна. Питання: Методика викладання у вищій школі як галузь педагогічного знання. Поняття методики викладання у вищій школі: зміст, об'єкт, предмет, мета, завдання, проблематика методики як дисципліни. Двоїстий характер дисципліни: теоретико-науковий і прикладний аспекти. Структурні елементи методичної системи: мета навчання; зміст навчання; методи, форми, засоби навчання; результати та оцінювання. Функції методики викладання: пізнавальна, аналітична, конструктивна, прогностична, виховна, технологічна. Завдання методики у контексті формування професійної, комунікативної, цифрової та методичної компетентностей майбутнього викладача. Місце методики викладання у системі педагогічних наук. Методика як міждисциплінарна галузь: зв'язки з педагогікою, психологією, дидактикою, методологією науки, менеджментом освіти, лінгводидактикою. Взаємозв'язок методики викладання філологічних дисциплін з методиками навчання української мови, літератури, стилістики, теорії літератури. Співвідношення понять: методика навчання, педагогіка вищої школи, психологія навчання, андрагогіка, дидактика. Сучасне трактування методики викладання у вищій школі як системи знань, що забезпечує ефективне навчання дорослих.	2	2	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 1	Тема: Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі як наука і навчальна дисципліна. Питання: Наукові підходи та принципи методики викладання у вищій школі. Основні наукові підходи: системний, компетентнісний, діяльнісний, інтерактивний, особистісно зорієнтований, цифровий, студентоцентризований. Принципи навчання у вищій школі: науковість, професійна спрямованість, інтеграція теорії і практики, гуманізація, академічна доброчесність, безперервність професійного розвитку. Сучасні тенденції розвитку методики: диджиталізація, відкритість освіти, педагогіка партнерства, андрагогічна спрямованість, університетська автономія. Методика викладання як основа професійної майстерності викладача-філолога. Роль методичних знань у плануванні, проведенні та аналізі навчального заняття. Взаємозв'язок методики викладання з педагогічною культурою, академічною етикою, риторичною компетентністю викладача. Викладач вищої школи як науковець, педагог, комунікатор і фасилітатор освітнього процесу. Творче завдання: Освітній тренд у дії: міні-проект Оберіть один із трендів: диджиталізація освіти, педагогіка партнерства, відкритість освіти, андрагогічна спрямованість,	2		щотижня

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	університетська автономія. Дослідіть його прояви у вищій філологічній освіті (на прикладі конкретного університету, курсу, дисципліни або освітньої платформи). Підготуйте мультимедійну презентацію або есе, у якому: розкрийте сутність обраного тренду; поясніть його вплив на роль викладача як науковця, комунікатора, фасилітатора; запропонуйте ідею власного міні-проєкту з упровадження цього тренду у філологічну освіту.			
Самостійна робота 1	Тема: Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі як наука і навчальна дисципліна. Питання: Сучасні тенденції розвитку методики: диджиталізація, відкритість освіти, педагогіка партнерства, андрагогічна спрямованість, університетська автономія. Методика викладання як основа професійної майстерності викладача-філолога. Роль методичних знань у плануванні, проведенні та аналізі навчального заняття. Взаємозв'язок методики викладання з педагогічною культурою, академічною етикою, риторичною компетентністю викладача. Творче завдання: Методика як наука і як мистецтво Підготуйте есе або коротке відео (до 2 хвилин) на тему: «Методика викладання – це наука чи мистецтво?» Використайте приклади з власного педагогічного або навчального досвіду, щоб показати: наукові основи методики (системність, об'єктивність, принципи); творчі аспекти діяльності викладача (інтерактив, інтуїція, комунікація, натхнення). Завершіть роботу висновком про роль методики у формуванні професійної майстерності викладача-філолога.	18	23	
Лекція 2	Тема: Система вищої освіти в Україні. Питання: Поняття і сутність вищої освіти. Вища освіта як соціальний інститут і система професійної підготовки фахівців. Нормативно-правове забезпечення системи вищої освіти в Україні. Принципи освітньої політики в Україні. Науковість, академічна свобода, інтеграція науки й освіти. Автономія закладу вищої освіти: академічна, організаційна, фінансова, кадрова. Студентоцентризований підхід і педагогіка партнерства. Безперервність освіти (lifelong learning). Забезпечення якості освіти: внутрішня і зовнішня системи якості, роль НАЗЯВО. Сучасні тенденції та виклики розвитку вищої освіти. Цифровізація освіти (Moodle, Google Workspace for Education, AI-технології). Міжнародна інтеграція та глобальна мобільність студентів. Роль вищої освіти у формуванні національної ідентичності, духовності, громадянської позиції, європейського світогляду. Освіта в умовах воєнного стану: гнучкість, дистанційність, психологічна підтримка. Професійна підготовка філолога в контексті сучасних освітніх стратегій і європейських практик. Освітні програми та стандарти вищої освіти. Кредитно-модульна система (ECTS) і форми організації навчального процесу.	2		1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 2	Тема: Система вищої освіти в Україні. Питання: Принципи побудови і структура системи вищої освіти в Україні. Функції вищої освіти: освітня, наукова, культуротворча, соціальна, інноваційна. Рівні вищої освіти: фаховий молодший бакалавр; бакалавр; магістр; доктор філософії / доктор мистецтва; доктор наук. Форми здобуття освіти: денна, заочна, дистанційна, дуальна. Академічна мобільність: національна, міжнародна, інституційна (угоди, Erasmus+, подвійні дипломи). Типи закладів вищої освіти та основні напрями їх діяльності. Освіта в умовах воєнного стану: гнучкість, дистанційність, психологічна підтримка. Професійна підготовка філолога в контексті сучасних освітніх стратегій і європейських практик. Творче завдання: «Освіта під час війни: стратегія стійкості»	2	2	щотижня

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	Зберіть інформацію (на основі відкритих джерел або досвіду свого ЗВО) про особливості організації освітнього процесу під час війни. Створіть есе, аналітичну нотатку або коротке відео (до 2 хвилин), у якому: окресліть основні виклики (дистанційність, безпека, психологічна підтримка, збереження якості освіти); запропонуйте власне бачення, як забезпечити гнучкість, гуманність і стійкість філологічної освіти в цих умовах; покажіть, як освіта залишається культуротворчим і соціальним чинником навіть у кризовий час. Додайте цитати або реальні приклади з досвіду університету, який упровадив інноваційні практики у цей період.			
Лекція 3	Тема: Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу Питання: Сутність і зміст діяльності викладача закладу вищої освіти. Основні напрями діяльності: навчальна, виховна, наукова, методична, організаційна, комунікативна. Специфіка роботи викладача-філолога: поєднання науково-дослідницької, мовно-культурної та педагогічної діяльності. Роль викладача у формуванні академічного середовища та наукової культури університету. Функції, права та обов'язки викладача університету. Професійні та особисті якості викладача закладу вищої освіти. Професійні компетентності викладача. Педагогічний професіоналізм викладача вишу. Роль і значення культури освітян у становленні демократичної держави. Шляхи формування загальної педагогічної культури викладача закладу вищої освіти. Стилі педагогічного спілкування та взаємодії. Класифікація стилів педагогічного спілкування: авторитарний, демократичний, ліберальний, партнерський. Концепція педагогіки партнерства (на засадах довіри, поваги, підтримки, співпраці). Професійна культура мовлення викладача-філолога: норми, етикет, риторика, невербальна комунікація. Правильність, точність і логічність мови викладача. Виразність мови. Мовна культура у науковому і навчальному спілкуванні викладача. Лекторська майстерність викладача як необхідна умова забезпечення результативності навчально-пізнавальної діяльності студентів.	2	2	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 3 – 4	Тема: Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу Питання: Викладач як наставник, модератор і фасилітатор. Трансформація ролі викладача в умовах цифрової освіти: від інформатора до координатора освітнього процесу. Фасилітаторські технології: дискусія, колаборативне навчання, метод кейсів, тренінги, проєктна діяльність. Роль викладача у виховному процесі: супровід розвитку особистості студента, підтримка творчих ініціатив, академічне наставництво. Самоосвіта та професійний розвиток викладача (участь у тренінгах, сертифікаціях, EdCamp, проєктах Erasmus+). Психологічна культура викладача: емпатія, рефлексія, педагогічна тактовність. Професійний стрес та «професійне вигорання» у педагогічній діяльності. Етичні засади діяльності викладача. Педагогічна етика і культура поведінки викладача. Принципи академічної доброчесності: чесність, відповідальність, об'єктивність, відкритість. Конфліктні ситуації в освітньому процесі: шляхи профілактики та вирішення. Баланс між академічною свободою викладача і відповідальністю перед студентами та суспільством. Творче завдання: «Рольова карта сучасного викладача» Ознайомтеся з поняттями наставник, модератор, фасилітатор, координатор освітнього процесу. Розподіліть (індивідуально або в парах) ролі викладача у сучасному освітньому середовищі. Створіть інтерактивну «рольову карту» або інфографіку, у якій	4	2	щотижня

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	покажіть: як змінилася функція викладача: від інформатора до фасилітатора; які компетентності потрібні для кожної ролі (цифрова, комунікативна, методична, етична); які інструменти допомагають реалізувати ці ролі (цифрові платформи, інтерактивні методи, партнерська взаємодія). Додайте коротке пояснення (5–6 речень), у якому сформулюйте власне бачення ідеального викладача ХХІ століття. Творче завдання: «Фасилітатор у дії» Оберіть одну з фасилітаторських технологій: дискусія, колаборативне навчання, метод кейсів, тренінг, проєктна діяльність. Розробіть міні-сценарій (або фрагмент заняття) з філологічної дисципліни, у якому ви виступаєте у ролі фасилітатора. Визначте тему заняття, мету, очікувані результати. Опишіть етапи проведення (вступ – основна частина – рефлексія). Вкажіть, які інструменти/платформи або прийоми сприятимуть активній взаємодії студентів. Продемонструйте елемент заняття під час аудиторної роботи або записати коротке відео (до 2 хвилин).			
Самостійна робота 2	Тема: Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу. Педагогічна культура викладача вищого навчального закладу Питання: Самоосвіта та професійний розвиток викладача (участь у тренінгах, сертифікаціях, EdCamp, проєктах Erasmus+). Психологічна культура викладача: емпатія, рефлексія, педагогічна тактовність. Професійний стрес та «професійне вигорання» у педагогічній діяльності. Етичні засади діяльності викладача. Педагогічна етика і культура поведінки викладача. Принципи академічної доброчесності: чесність, відповідальність, об'єктивність, відкритість. Конфліктні ситуації в освітньому процесі: шляхи профілактики та вирішення. Баланс між академічною свободою викладача і відповідальністю перед студентами та суспільством. Творче завдання: «Мій маршрут професійного розвитку» Проаналізуйте можливості самоосвіти викладача у сучасному освітньому просторі: участь у EdCamp, Erasmus+, тренінгах, вебінарах, сертифікаційних програмах тощо. Створіть індивідуальну карту професійного розвитку викладача-філолога на 1–2 роки: визначте ключові цілі (наприклад, удосконалення цифрової компетентності, розвиток фасилітаторських навичок, академічна мобільність); підберіть відповідні форми підвищення кваліфікації; сформулюйте очікувані результати та індикатори успіху. Оформіть результат у вигляді візуальної карти, таймлайну, або есе-рефлексії з назвою <i>«Я і моя траєкторія розвитку»</i>.	18	23	
Лекція 4	Тема: Психологічні та дидактичні основи навчання у вищій школі. Методи, прийоми й засоби навчання мовознавчих та літературознавчих дисциплін у вищій школі. Питання: Психологічні основи навчання у вищій школі. Психологічні особливості студентів як суб'єктів навчання. Психологія дорослого учіння (андрагогіка). Мотивація у навчанні філологічних дисциплін. Психологічний клімат навчальної групи. Закономірності та механізми процесу навчання. Дидактичні основи навчання у вищій школі. Специфіка принципів навчання у вищій школі. Загальнодидактичні (науковість, системність, послідовність, доступність, зв'язок теорії з практикою, професійна спрямованість) та специфічні принципи навчання (студентоцентризм, академічна свобода і відповідальність, інтеграція освіти, науки й інновацій, індивідуалізація та диференціація навчання, навчання упродовж життя (lifelong learning)) української мови та літератури. Андрагогічний принцип: орієнтація на дорослого, самостійного, мотивованого здобувача освіти. Психолого-дидактичні особливості навчання української мови та літератури у вищій школі. Міжпредметні зв'язки та інтегроване навчання.	2	2	1 раз на 2 тижні

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



Практичне заняття 5 – 6	Тема: Процес навчання у вищій школі. Зміст і організація навчання української мови та літератури у вищій школі. Питання: Структура освітнього процесу у закладі вищої освіти. Завдання освіти, виховання і розвитку особистості студента вищої школи. Показники якості навчання у вищій школі. Мета, зміст та організація освітнього процесу у вищій школі. Проблема змісту освіти у вищій школі. Зміст і організація навчання української мови та літератури у вищій школі. Нормативні документи, що регламентують зміст вищої освіти. Державні стандарти вищої освіти: сутність, структура та їх функції. Нормативні документи, що регулюють освітній процес: освітньо-професійна програма; стандарт спеціальності; навчальний план; робочі програми дисципліни; положення про оцінювання та академічну доброчесність. Навчальний план як основний організаційний документ. Навчальна та робоча програми навчальної дисципліни. Силабус дисципліни. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу у закладі вищої освіти. Навчально-методичний комплекс лінгвістичних дисциплін. Роль викладача у розробленні нормативно-методичних документів. Моніторинг і оновлення змісту дисциплін відповідно до тенденцій науки та освіти. Навчальна книга в структурі професійної підготовки: зміст, функції та критерії якості. Творче завдання: «Зміст освіти у форматі 3D» Створити інтерактивну модель «3D-змісту освіти», використавши цифровий інструмент (Canva, Miro, MindMeister). У кожному вимірі подати приклади: <i>науковий</i> – що вивчається, які знання передаються; <i>практичний</i> – як це застосовується на заняттях і в житті; <i>ціннісний</i> – як впливає на світогляд, культуру, мову. Представити модель і пояснити її логіку. Творче завдання: «Нормативна мозаїка» Розподілити між групами нормативні документи: Закон України «Про вищу освіту», Державні стандарти, Освітньо-професійна програма, Навчальний план, Положення про академічну доброчесність. Кожна група готує інтерактивну міні-презентацію з ключовими положеннями та роллю документа. Разом створити спільну таблицю, що демонструє взаємозв'язки документів.	4	2	щотижня
Практичне заняття 7 – 8	Тема: Психологічні та дидактичні основи навчання у вищій школі. Методи, прийоми й засоби навчання мовознавчих та літературознавчих дисциплін у вищій школі. Питання: Технологія навчання української мови та літератури. Методи і прийоми навчання української мови та літератури у вищій школі. Класифікація методів навчання: словесні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, інтерактивні. Класифікація методів навчання: за джерелом передачі знань, за характером пізнавальної діяльності студентів, за дидактичною метою, за ступенем інноваційності. Інтерактивні методи навчання: дискусія, дебати, мозковий штурм, круглий стіл; метод проєктів; кейс-метод; рольові й ділові ігри; метод «Flipped Classroom» (перевернутого класу). Характеристика методів навчання (методи одностороннього подання матеріалу, методи ознайомлення з досвідом роботи інших суб'єктів, проблемне навчання, методи спонукання та активізації студентів, методи надання додаткової інформації, методи контролю та самостійної роботи, методи інформаційного навчання). Прийоми навчання. Засоби навчання у вищій школі: традиційні засоби; технічні засоби; цифрові засоби навчання. Мультимедійні ресурси. Методичні засоби. Вибір методів і засобів навчання. Принципи вибору: доцільність, науковість, активність, інтерактивність, варіативність. ІКТ у філологічній освіті. Творче завдання: «Методичний паспорт» Оберіть будь-який метод (наприклад, дискусія, кейс, проєкт). Складіть «паспорт методу», у якому зазначте: мету і суть; етапи	4		щотижня

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	застосування; приклади для мовних і літературних занять; критерії ефективності. Презентуйте результати у форматі постера або сторінки методичного довідника. Творче завдання: «Інтерактивний театр «Викладач у дії»» У групах підготуйте міні-сценку (3–5 хв), у якій показано використання певного методу (дискусія, рольова гра, кейс, проєкт). Інші студенти виступають у ролі експертів і визначають, які методи та прийоми були реалізовані. Проведіть рефлексію: які методи працюють найкраще для філологів і чому. Творче завдання: «Перевернутий клас у дії» Оберіть тему заняття. Розділіть матеріал на етапи: <i>попереднє самостійне опрацювання (відео, стаття, онлайн-тест); аудиторна взаємодія (дискусія, аналіз, творчі завдання)</i>. Опишіть сценарій заняття за цією технологією. Творче завдання: освітній кейс «Складна аудиторія» Викладач пропонує ситуації (наприклад: «студенти пасивні», «домінують сильні», «брак мотивації»). У групах розробіть рішення кейсу: які методи, прийоми чи технології допоможуть подолати ситуацію. Представте кейс у форматі презентації.			
Лекція 5	Тема: Інноваційні технології навчання у вищій школі. Питання: Визначення категорії «технологія навчання». Технологія та методика навчання. Традиційне та інноваційне навчання: порівняльний аналіз. Поняття та класифікація інноваційних технологій навчання. Роль інноваційних технологій у вищій школі. Основні види інноваційних технологій у навчанні. Дидактичні можливості нових інформаційних технологій. Критерії ефективності технологій навчання. Сучасні педагогічні технології. Проєктні (створення лінгвістичних чи літературознавчих проєктів) та дослідницькі технології. Проблемне навчання та кейс-метод (розбір лінгвістичних ситуацій). Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Ігрові та креативні технології. Мобільне та дистанційне навчання. Змішане навчання. Диференційоване навчання у вищій школі. Кредитно-модульна система організації навчального процесу. Особистісно-орієнтоване навчання у вищій школі. Психолого-педагогічна сутність інтерактивних методів навчання. Мікровикладання. Вибір дидактичних методів. Індивідуальні творчі завдання. Характеристика нових інформаційних технологій (комп'ютерних) та технологій дистанційного навчання.	2		1 раз на 2 тижні
Самостійна робота 3	Тема: Інноваційні технології навчання у вищій школі. Питання: Визначення категорії «технологія навчання». Технологія та методика навчання. Традиційне та інноваційне навчання: порівняльний аналіз. Поняття та класифікація інноваційних технологій навчання. Роль інноваційних технологій у вищій школі. Основні види інноваційних технологій у навчанні. Дидактичні можливості нових інформаційних технологій. Критерії ефективності технологій навчання. Сучасні педагогічні технології. Проєктні (створення лінгвістичних чи літературознавчих проєктів) та дослідницькі технології. Проблемне навчання та кейс-метод (розбір лінгвістичних ситуацій). Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ). Ігрові та креативні технології. Мобільне та дистанційне навчання. Змішане навчання. Диференційоване навчання у вищій школі. Кредитно-модульна система організації навчального процесу. Особистісно-орієнтоване навчання у вищій школі. Психолого-педагогічна сутність інтерактивних методів навчання. Мікровикладання. Вибір дидактичних методів. Індивідуальні творчі завдання. Характеристика нових інформаційних технологій (комп'ютерних) та технологій дистанційного навчання. Творче завдання: дослідницький проєкт «Інноваційна технологія у викладанні філології» Оберіть інноваційну технологію (проєктне навчання, blended	22	24	

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	learning, peer instruction, mobile learning). Знайдіть приклади її використання у ЗВО (вітчизняному чи європейському). Підготуйте міні-звіт або постер-презентацію. Творче завдання: аналітичний кейс «Традиція vs Інновація» Оберіть приклад традиційного методу (лекція, пояснення, репродуктивне опитування) і сучасного (проект, flipped classroom, гейміфікація). Складіть таблицю порівняння за критеріями: активність студента, результативність, мотивація, час підготовки. Зробіть висновок: у яких умовах ефективний кожен тип технології. Форма подання: презентація.			
Лекція 6	Тема: Лекція: функції, види. Методика підготовки та проведення лекцій. Питання: Лекція у вищій школі: технологія і техніка підготовки та проведення. Роль і місце лекції з лінгвістичних дисциплін у вищій школі. Види лекцій: проблемні лекції; лекції-візуалізації: лекції-консультації; бінарні лекції; лекції-бесіди; лекції-дискусії; лекції із заздалегідь запланованими помилками; лекції з аналізом конкретних ситуацій; лекції-конференції; лекції-прес-конференції. Основні вимоги до лекції. Проблемна лекція. Опорний конспект. Підготовка викладача та студентів до лекції. Методика проведення лекцій з мовознавчих та літературознавчих дисциплін. Особливості використання лектором лінгвістичних і кінетичних засобів впливу на аудиторію. Складання плану та розроблення конспекту лекції. Рекомендації викладачу-словеснику щодо підготовки та проведення лекції. Спостереження й аналіз лекції. Оцінювання ефективності лекції.	2	2	1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 9 – 10	Тема: Лекція: функції, види. Методика підготовки та проведення лекцій. Питання: Лекція у вищій школі: технологія і техніка підготовки та проведення. Роль і місце лекції з лінгвістичних дисциплін у вищій школі. Види лекцій: проблемні лекції; лекції-візуалізації: лекції-консультації; бінарні лекції; лекції-бесіди; лекції-дискусії; лекції із заздалегідь запланованими помилками; лекції з аналізом конкретних ситуацій; лекції-конференції; лекції-прес-конференції. Основні вимоги до лекції. Проблемна лекція. Опорний конспект. Підготовка викладача та студентів до лекції. Методика проведення лекцій з мовознавчих та літературознавчих дисциплін. Особливості використання лектором лінгвістичних і кінетичних засобів впливу на аудиторію. Складання плану та розроблення конспекту лекції. Рекомендації викладачу-словеснику щодо підготовки та проведення лекції. Спостереження й аналіз лекції. Оцінювання ефективності лекції. Творче завдання: практичне завдання «Моя перша лекція» Оберіть тему зі спеціальності (мовознавство / літературознавство). Складіть план-конспект і підготуйте 10-хвилинний фрагмент лекції. Використайте невербальні засоби (жести, інтонацію, міміку). Отримайте відгук групи за критеріями: логічність, виразність, контактність. Творче завдання: творчий проєкт «Лекція майбутнього» Створіть концепцію інноваційної лекції (VR-формат, інтерактивна гейміфікація, штучний інтелект, онлайн-візуалізація тощо). Опишіть її структуру, методи, очікувані результати. Презентуйте у форматі короткого «пітч» (до 5 хв). Форма подання: презентація або відео + опис концепції.	4	2	щотижня
Самостійна робота 4	Тема: Лекція: функції, види. Методика підготовки та проведення лекцій. Питання: Лекція у вищій школі: технологія і техніка підготовки та проведення. Роль і місце лекції з лінгвістичних дисциплін у вищій школі. Види лекцій: проблемні лекції; лекції-візуалізації: лекції-консультації; бінарні лекції; лекції-бесіди; лекції-дискусії; лекції із	18	23	

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	заздалегідь запланованими помилками; лекції з аналізом конкретних ситуацій; лекції-конференції; лекції-прес-конференції. Основні вимоги до лекції. Проблемна лекція. Опорний конспект. Підготовка викладача та студентів до лекції. Методика проведення лекцій з мовознавчих та літературознавчих дисциплін. Творче завдання: аналітичне завдання «Портрет ідеальної лекції» Перегляньте відеозапис або відвідайте лекцію викладача (у межах вашої спеціальності). Заповніть аналітичну таблицю за критеріями: структура, взаємодія зі студентами, темп, використання наочності, мовлення. Напишіть короткий висновок: що б ви перейняли у власну практику. Форма подання: презентація. Творче завдання: творча лабораторія «Лекція-візуалізація» Створіть фрагмент лекції (5–7 слайдів) із використанням інфографіки, цитат, схем, ілюстрацій. Поясніть, як візуальний компонент підтримує логіку викладу. Оцініть баланс між текстом і візуальними елементами. Форма подання: презентація + усний захист.			
Лекція 7	Тема: Особливості методики підготовки та проведення семінарських, практичних та лабораторних занять. Питання: Основні вимоги до семінарських, практичних та лабораторних занять у вищій школі. Види та форми проведення семінарських, практичних та лабораторних занять з української мови та літератури. Види семінарських занять у вищій школі: просемінари; традиційні (тематичні) семінари; підсумовуючі семінари (повторення і систематизації знань, міжпредметні семінари та ін.); спецсемінари. Види тематичних семінарів: семінар-бесіда (обговорення заздалегідь підготовлених студентами доповідей, рефератів, творчих робіт); семінар-дискусія; семінар-конференція; семінар-«круглий стіл»; семінар-симпозіум та ін. Спецсемінари як компонент залучення студентів-філологів до науково-дослідної роботи. Методика підготовки викладача до проведення практичних, семінарських та лабораторних занять. Методи перевірки знань, умінь і навичок студентів на практичному, семінарському та лабораторному заняттях з української мови та літератури у вищій школі.	2		1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 11 – 12	Тема: Особливості методики підготовки та проведення семінарських, практичних та лабораторних занять. Питання: Основні вимоги до семінарських, практичних та лабораторних занять у вищій школі. Види та форми проведення семінарських, практичних та лабораторних занять з української мови та літератури. Види семінарських занять у вищій школі: просемінари; традиційні (тематичні) семінари; підсумовуючі семінари (повторення і систематизації знань, міжпредметні семінари та ін.); спецсемінари. Види тематичних семінарів: семінар-бесіда (обговорення заздалегідь підготовлених студентами доповідей, рефератів, творчих робіт); семінар-дискусія; семінар-конференція; семінар-«круглий стіл»; семінар-симпозіум та ін. Спецсемінари як компонент залучення студентів-філологів до науково-дослідної роботи. Методика підготовки викладача до проведення практичних, семінарських та лабораторних занять. Методи перевірки знань, умінь і навичок студентів на практичному, семінарському та лабораторному заняттях з української мови та літератури у вищій школі. Тема: Факультативи, спецкурси і спецсемінари як форми організації навчання у вищій школі. Питання: Факультативи як ефективна форма роботи викладача-словесника у вищій школі. Методи та форми роботи викладача на факультативних заняттях. Факультативи з української мови та літератури як засіб здійснення диференційованого навчання.	4		щотижня

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	підвищення теоретичного та практичного рівня підготовки студентів з української мови та літератури, розвитку та поглиблення інтересу до вивчення мовознавчих та літературознавчих дисциплін. Мета й завдання факультативних занять, їх місце в освітньому процесі вищого навчального закладу. Роль факультативних занять у формуванні у студентів умінь самоосвіти. Особливості організації й планування роботи факультативних груп, зв'язок з основними курсами. Специфіка роботи на факультативних заняттях. Програми факультативних курсів з української мови та літератури. Спецкурси та спецсемінари як компонент залучення студентів-філологів до науково-дослідної роботи. Методичні особливості організації факультативів, спецкурсів та спецсемінарів. Творче завдання: аналітичне завдання «Ідеальне семінарське заняття: яким воно має бути?» Ознайомтеся з методичними рекомендаціями щодо проведення семінарів у вищій школі. Перегляньте відеозапис або відвідайте одне семінарське заняття. Проаналізуйте його за критеріями: структура, активність студентів, роль викладача, методи стимулювання дискусії. Складіть перелік характеристик «ідеального семінару». Форма подання: презентація Творче завдання: кейс-завдання «Ситуації на семінарі» Проаналізуйте кейси, наприклад: студент не виконує підготовлене завдання; група пасивна; виник конфлікт думок між студентами. Запропонуйте алгоритм дій викладача, який сприятиме конструктивному вирішенню проблеми. Обговоріть варіанти у групі. Форма подання: письмове рішення кейсу / презентація.			
Самостійна робота 5	Тема: Особливості методики підготовки та проведення семінарських, практичних та лабораторних занять. Питання: Основні вимоги до семінарських, практичних та лабораторних занять у вищій школі. Види та форми проведення семінарських, практичних та лабораторних занять з української мови та літератури. Види семінарських занять у вищій школі: просемінари; традиційні (тематичні) семінари; підсумовуючі семінари (повторення і систематизації знань, міжпредметні семінари та ін.); спецсемінари. Види тематичних семінарів: семінар-бесіда (обговорення заздалегідь підготовлених студентами доповідей, рефератів, творчих робіт); семінар-дискусія; семінар-конференція; семінар-«круглий стіл»; семінар-симпозіум та ін. Спецсемінари як компонент залучення студентів-філологів до науково-дослідної роботи. Методика підготовки викладача до проведення практичних, семінарських та лабораторних занять. Методи перевірки знань, умінь і навичок студентів на практичному, семінарському та лабораторному заняттях з української мови та літератури у вищій школі. Творче завдання: цифрове завдання «Інтерактивна карта семінарських форм» За допомогою сервісу <i>MindMeister</i>, <i>Canva</i> або <i>Miro</i> створіть ментальну карту «Форми семінарів і практичних занять». Відобразіть у ній типи занять, методи роботи, особливості оцінювання. Представте карту в групі. Форма подання: електронна карта (посилання або PDF). Творче завдання: творчий проєкт «Семінар майбутнього» Розробіть концепцію семінару (з елементами гейміфікації, інтерактивних платформ, AI-технологій). Визначте тему, структуру, методи, цифрові інструменти (Mentimeter, Padlet, ChatGPT, Quizizz тощо). Презентуйте модель у вигляді короткої презентації або відео. Форма подання: мультимедійна презентація або відео (до 3 хв).	18	23	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



Лекція 8	Тема: Педагогічний контроль на заняттях з філологічних дисциплін у закладах вищої освіти та основні форми його здійснення. Питання: Сутність понять «контроль», «облік» та «оцінка» знань, умінь і навичок студентів. Діагностика знань та умінь студента, її структурні компоненти. Поняття, завдання, функції та види педагогічного контролю. Основні принципи контролю та оцінки навчальних досягнень студентів-філологів. Форми, методи та засоби контролю навчальних досягнень студентів, шляхи їх удосконалення. Критерії та норми оцінювання навчальних досягнень студентів. Рейтингова система оцінювання знань, умінь і навичок студентів. Тестовий контроль. Поняття та завдання тестового контролю. Види тестів (за структурою, за рівнем складності, за метою). Технологія створення тестових завдань. Організація та проведення тестового контролю. Переваги та обмеження тестового контролю. Курсові та дипломні роботи.	2		1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 13	Тема: Педагогічний контроль на заняттях з філологічних дисциплін у закладах вищої освіти та основні форми його здійснення. Питання: Сутність понять «контроль», «облік» та «оцінка» знань, умінь і навичок студентів. Діагностика знань та умінь студента, її структурні компоненти. Поняття, завдання, функції та види педагогічного контролю. Основні принципи контролю та оцінки навчальних досягнень студентів-філологів. Форми, методи та засоби контролю навчальних досягнень студентів, шляхи їх удосконалення. Критерії та норми оцінювання навчальних досягнень студентів. Рейтингова система оцінювання знань, умінь і навичок студентів. Тестовий контроль. Поняття та завдання тестового контролю. Види тестів (за структурою, за рівнем складності, за метою). Технологія створення тестових завдань. Організація та проведення тестового контролю. Переваги та обмеження тестового контролю. Курсові та дипломні роботи. Творче завдання: цифрове завдання «Онлайн-тестування» Створіть два тестові завдання з використанням різних цифрових інструментів: у Google Forms, Quizizz або іншій платформі (по 10 запитань). Визначте тип тесту, критерії оцінювання, час виконання. Симулюйте тестування з колегами або студентами. Практичне завдання: рольова гра «Контроль у практиці» Об'єднайтесь у групи на «викладачів» і «студентів». Кожна група готує фрагмент контролю (усний, тестовий, практичний). Проведіть міні-заняття та обговоріть, як обрана форма сприяє оцінюванню знань і умінь. Форма подання: усна демонстрація + обговорення.	2	2	щотижня
Самостійна робота 6	Тема: Педагогічний контроль на заняттях з філологічних дисциплін у закладах вищої освіти та основні форми його здійснення. Питання: Форми, методи та засоби контролю навчальних досягнень студентів, шляхи їх удосконалення. Критерії та норми оцінювання навчальних досягнень студентів. Рейтингова система оцінювання знань, умінь і навичок студентів. Тестовий контроль. Поняття та завдання тестового контролю. Види тестів (за структурою, за рівнем складності, за метою). Технологія створення тестових завдань. Організація та проведення тестового контролю. Переваги та обмеження тестового контролю. Курсові та дипломні роботи. Творче завдання: «Види та форми контролю» Складіть таблицю форм контролю (усний, письмовий, тестовий, практичний) та їх методів. Додайте приклади використання кожного виду на заняттях з української мови та літератури. Поясніть переваги та обмеження кожної форми. Форма подання: таблиця-презентація + короткий коментар.	18	23	

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	Творче завдання: проєкт «Система контролю знань у вищій школі» Розробіть концепцію системи контролю знань студентів: тести, практичні завдання, курсові проєкти, рейтингова система. Визначте принципи оцінювання, способи зворотного зв'язку та шляхи вдосконалення. Представте у форматі презентації або інфографіки. Форма подання: презентація або інфографіка + опис концепції.			
Лекція 9	Тема: Психолого-педагогічні особливості організація самостійної роботи з філологічних дисциплін у вищій школі. Питання: Організація самостійної роботи з філологічних дисциплін у вищій школі. Мета, завдання, види самостійної роботи студентів. Форми самостійної роботи (письмові форми: есе, реферати, твори, переклади; дослідницькі форми: лінгвістичний та літературний аналіз текстів, робота з корпусами мовних даних, підготовка наукових доповідей; творчі форми (створення презентацій, сценаріїв уроків, літературних або мовних проєктів; інтерактивні та дистанційні форми: виконання завдань на онлайн-платформах, участь у вебінарах, робота з електронними бібліотеками та ресурсами). Передумови забезпечення ефективності самостійної роботи студентів. Методика планування та організації самостійної роботи студентів: а) самостійна робота в аудиторних та позааудиторних умовах; б) заємозв'язок аудиторної і самостійної роботи. Психологічні питання організації самостійної роботи студентів: а) організація самостійної роботи студентів (психологічні передумови); б) психологічні бар'єри у здійсненні самостійної роботи студентів. Керівництво самостійною роботою студентів. Рівні сформованості самостійної роботи у студентів Метод «Портфоліо» у структурі самостійної роботи. Комп'ютерна підтримка самостійної роботи студентів. Роль самостійної роботи у розвитку фахових компетентностей.	2		1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 14	Тема: Психолого-педагогічні особливості організація самостійної роботи з філологічних дисциплін у вищій школі. Питання: Організація самостійної роботи з філологічних дисциплін у вищій школі. Мета, завдання, види самостійної роботи студентів. Форми самостійної роботи (письмові форми: есе, реферати, твори, переклади; дослідницькі форми: лінгвістичний та літературний аналіз текстів, робота з корпусами мовних даних, підготовка наукових доповідей; творчі форми (створення презентацій, сценаріїв уроків, літературних або мовних проєктів; інтерактивні та дистанційні форми: виконання завдань на онлайн-платформах, участь у вебінарах, робота з електронними бібліотеками та ресурсами). Передумови забезпечення ефективності самостійної роботи студентів. Методика планування та організації самостійної роботи студентів: а) самостійна робота в аудиторних та позааудиторних умовах; б) заємозв'язок аудиторної і самостійної роботи. Психологічні питання організації самостійної роботи студентів: а) організація самостійної роботи студентів (психологічні передумови); б) психологічні бар'єри у здійсненні самостійної роботи студентів. Керівництво самостійною роботою студентів. Рівні сформованості самостійної роботи у студентів Метод «Портфоліо» у структурі самостійної роботи. Комп'ютерна підтримка самостійної роботи студентів. Роль самостійної роботи у розвитку фахових компетентностей. Творче завдання: цифрове завдання «Онлайн-портфоліо студента-філолога» Створіть електронне портфоліо (на Google Sites або Canva). Додайте 3–5 власних робіт: есе, конспекти, презентації, відгуки на	2		щотижня

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	літературні твори. Оформіть розділи: «Мої цілі», «Мої досягнення», «Зона росту». Форма подання: активне посилання на електронне портфоліо. Практико-методичне завдання: «Планування самостійної роботи» Оберіть одну тему з курсу української мови або літератури. Складіть детальний план самостійної роботи для студентів: цілі, завдання, ресурси, терміни, критерії оцінювання. Оформіть у вигляді таблиці або навчальної картки. Форма подання: письмовий план / навчальна карта.			
Лекція 10	Тема: Організація науково-дослідної роботи у системі професійної підготовки студентів-філологів. Питання: Поняття та значення, мета, завдання і зміст науково-дослідної роботи студентів філологічного факультету. Етапи науково-дослідної роботи. Методи та форми науково-дослідної роботи. Загальні вимоги до організації науково-дослідної роботи студентів-філологів. Планування та організація науково-дослідної роботи. Роль викладача в організації науково-дослідної роботи студентів. Робота наукового гуртка та проблемної групи. Аналіз положення про науково-дослідну роботу студентів-філологів. Аналіз методичних рекомендацій щодо підготовки та написання курсових, дипломних, магістерських робіт з української мови та літератури. Укладання списку тем курсових робіт з української мови та літератури для студентів-філологів. Аналіз положення про студентський науковий гурток.	2		1 раз на 2 тижні
Практичне заняття 15	Тема: Організація науково-дослідної роботи у системі професійної підготовки студентів-філологів. Питання: Поняття та значення, мета, завдання і зміст науково-дослідної роботи студентів філологічного факультету. Етапи науково-дослідної роботи. Методи та форми науково-дослідної роботи. Загальні вимоги до організації науково-дослідної роботи студентів-філологів. Планування та організація науково-дослідної роботи. Роль викладача в організації науково-дослідної роботи студентів. Робота наукового гуртка та проблемної групи. Аналіз положення про науково-дослідну роботу студентів-філологів. Аналіз методичних рекомендацій щодо підготовки та написання курсових, дипломних, магістерських робіт з української мови та літератури. Укладання списку тем курсових робіт з української мови та літератури для студентів-філологів. Аналіз положення про студентський науковий гурток. Творче завдання: «Робота проблемної групи» Створіть міні-проблемну групу з 3–5 учасників. Сформулюйте дослідницьке питання та завдання групи. Розробіть план роботи на місяць із розподілом ролей і очікуваними результатами. Форма подання: письмовий план + усне обговорення. Творче завдання: кейс-завдання «Проблеми підготовки курсових і дипломних робіт» Ознайомтеся з типовими проблемами студентів (неактуальна тема, відсутність джерел, порушення структури). Розробіть рекомендації для викладача щодо підтримки студентів. Поясніть, як можна застосувати фасилітаторські та наставницькі технології. Форма подання: письмовий кейс-аналіз + презентація.	2		щотижня
Самостійна робота 7	Тема: Організація науково-дослідної роботи у системі професійної підготовки студентів-філологів. Питання: Роль викладача в організації науково-дослідної роботи студентів. Робота наукового гуртка та проблемної групи. Аналіз положення про науково-дослідну роботу студентів-філологів. Аналіз методичних рекомендацій щодо підготовки та написання курсових, дипломних, магістерських робіт з української мови та літератури. Укладання списку тем курсових робіт з української	18	23	

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	мови та літератури для студентів-філологів. Аналіз положення про студентський науковий гурток. Творче завдання: цифровий проєкт «Онлайн-науковий гурток» Запропонуйте формат онлайн-наукового гуртка (Zoom, Teams, Discord, Google Classroom). Складіть розклад засідань, теми для обговорення та методи взаємодії учасників. Продемонструйте приклад інтерактивного завдання для гуртка (анкета, квест, спільна робота над текстом). Форма подання: презентація + опис онлайн-формату. Творче завдання: Аналітичне завдання «Роль викладача-науковця» Ознайомтеся з літературою про роль викладача у науково-дослідній роботі. Складіть таблицю: функції викладача (координатор, наставник, консультант), приклади діяльності, очікувані результати. Напишіть короткий висновок про важливість цієї ролі у філологічній освіті. Форма подання: письмова таблиця + аналітичний опис.			
--	---	--	--	--

5. Види і зміст контрольних заходів

Питання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2409>

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу/ термін виконання	Критерії оцінюва- ння	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття 1	Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико- орієнтованих завдань	Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом	1 – 3	3
Самостійна робота 1	Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань	Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	1 – 2	2
Практичне заняття 2	Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико- орієнтованих завдань	Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом	1 – 3	3
Практичне заняття 3 – 4	Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико- орієнтованих завдань	Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом	1 – 3	6
Самостійна робота 2	Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань	Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	1 – 2	2
Практичне заняття 5 – 6	Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико- орієнтованих завдань	Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом	1 – 3	6
Практичне заняття 7- 8	Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико- орієнтованих завдань	Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом	1 – 3	6
Самостійна робота 3	Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань	Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	1 – 2	2

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



Практичне заняття 9 – 10	Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань	Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом	1 – 3	6
Самостійна робота 4	Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань	Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	1 – 2	2
Практичне заняття 11 – 12	Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань	Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом	1 – 3	6
Самостійна робота 5	Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань	Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	1 – 2	2
Практичне заняття 13	Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань	Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом	1 – 3	3
Самостійна робота 6	Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань	Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	1 – 2	2
Практичне заняття 14	Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань	Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом	1 – 3	3
Практичне заняття 15	Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань	Робота в аудиторії на практичному занятті (усні/письмові відповіді, ситуаційні/практичні/творчі завдання тощо) за розкладом	1 – 3	3
Самостійна робота 7	Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань	Самостійна робота (творча робота) надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	1 – 3	3
Усього за поточний контроль				60
Підсумковий контроль				
Іспит	Два теоретичних питання Відповідь на теоретичне питання оцінюється у 10 балів, зокрема, враховується: – вичерпність, повнота та глибина відповіді (розкриття всіх аспектів питання, аргументованість, опора на наукові джерела та сучасні методичні концепції); – логічність і структурованість викладу (послідовність, чіткий поділ на частини (визначення, пояснення, приклади)); – точність термінології (правильне використання методичної та лінгводидактичної термінології); – актуальність та новизна (урахування сучасних тенденцій НУШ,	Перелік питань для підсумкового контролю розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2409	10	20

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	цифровізації освіти, компетентнісного підходу); – культура мови (грамотність, стиль відповіді (академічний, науково-методичний)).			
	Практичне завдання передбачає інтеграцію теоретичних знань студента у практичну площину: підготувати розгорнуті конспекти лекції та практичного заняття з використанням інноваційних технологій навчання за встановленими методичними вимогами (дисципліна та тема на вибір студента). оцінюється у 10 балів, зокрема, враховується: – відповідність завданню (точне виконання інструкції, дотримання умов; – методична доцільність (обґрунтований вибір методів, прийомів, завдань, відповідність віковим особливостям студентів); – практична спрямованість (чіткі приклади завдань, які реально можна застосувати); – креативність і інноваційність (оригінальні прийоми, інтеграція ІКТ, елементів компетентнісного та діяльнісного підходів); – оформлення та мова (грамотність, логічність, чіткість викладу, структурованість (етапи уроку, формулювання завдань)).	Практичне завдання передбачає інтеграцію теоретичних знань студента у практичну площину: підготувати розгорнуті конспекти лекції та практичного заняття з використанням інноваційних технологій навчання за встановленими методичними вимогами (дисципліна та тема на вибір студента).	20	20
Усього за підсумковий контроль				40

Зміст та критерії оцінювання контрольних заходів

Вид контрольн о заходу	Зміст контрольного заходу	Критерії оцінювання	Бали
		Характеристика та оцінювання відповіді здобувача освіти	
1	2	3	4
Поточний контроль			
Практичне заняття	Опитування за планом практичного заняття. Виконання практико-орієнтованих завдань	3 бали – студент дає повну, ґрунтовну й аргументовану відповідь, демонструє глибоке розуміння теоретичного матеріалу та вміння застосовувати знання на практиці; самостійно обґрунтовує думки, використовує приклади, у тому числі власні. Відповідь логічна, структурована,	3

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	Оцінюванню підлягають: – повнота, глибина та обґрунтованість відповіді під час опитування за планом заняття; – правильність, логічність і самостійність виконання практико-орієнтованих завдань; – уміння застосовувати теоретичні знання на практиці; – культура мовлення, точність термінології та дотримання академічного стилю.	без змістових і мовних помилок; мовлення правильне, термінологічно точне, стилістично виразне, відзначається багатством словникового запасу. 2,5 бали – студент повно і логічно викладає матеріал, демонструє повне розуміння теми та вміння застосовувати знання на практиці. Відповідь логічна, структурована, без суттєвих змістових і мовних помилок; мовлення правильне, термінологічно точне, стилістично виразне, відзначається багатством словникового запасу. При цьому допускає незначні неточності або 1 несуттєву помилку у змісті чи мовному оформленні, які не впливають на загальне враження від відповіді. 2 бали – студент правильно розкриває основний зміст питання, демонструє достатній рівень розуміння матеріалу, аргументує свої судження, проте допускає деякі помилки, які сам виправляє, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні, а саме: зміст викладеного матеріалу в основному достовірний, але є деякі фактичні неточності; є незначні порушення у послідовності викладу думок; лексична і граматична будова мовлення загалом досить різноманітна; стиль відповіді відзначається достатньою виразністю. У цілому допускається не більше двох недоліків у змісті і не більше трьох мовленнєвих недоліків; не більше двох граматичних помилок; 1,5 бала – студент дає відповідь, що частково розкриває тему, проте виявляє окремі прогалини у знаннях, спостерігаються помилки у змісті або логіці викладу; аргументація непослідовна, приклади обмежені чи неточні; мовлення граматично правильне, але маловиразне, з поодинокими неточностями у слововживанні чи побудові речень. 1 бал – студент фрагментарно розкриває зміст питання, демонструє поверхове розуміння матеріалу, припускається фактичних неточностей і логічних порушень, не завжди коректно використовує термінологію. Мовлення недостатньо грамотне, спостерігаються порушення послідовності, бідність лексики, поодинокі граматичні помилки. 0,5 бала – студент не володіє більшою частиною навчального матеріалу, не розуміє суті поставлених додаткових запитань, відповідь неповна, хаотична або неправильно побудована, містить численні фактичні та мовні помилки; мовлення бідне, неточне, з порушенням норм сучасної української літературної мови. 0 балів – студент не відповідає на питання та не виконує завдання. У цьому випадку надається можливість повторного виконання, але не пізніше наступного практичного заняття.	
Самостійна робота 1 – 6	Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань. Оцінюється змістовий, аналітичний і мовний рівень виконання завдання за такими показниками:	2 бали – студент виконав завдання у повному обсязі відповідно до наданих рекомендацій, продемонстрував глибоке розуміння матеріалу та вміння застосовувати знання на практиці. Виконання без помилок, із логічним і змістовним коментарем; студент аргументовано відповідає на додаткові запитання викладача. 1,5 бали – студент виконав завдання повністю й правильно, дотримався рекомендацій, але припустився незначних недоліків у змісті чи мовному оформленні. Дає короткий коментар до виконаного завдання, відповідає на додаткові запитання з незначними уточненнями.	2

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	– повнота та вичерпність змісту відповіді; – логічність, послідовність і структурованість викладу; – правильність застосування теоретичних положень на практиці; – самостійність і творчий підхід до виконання; – термінологічна точність, грамотність і культура письма.	1 бал – студент виконав завдання частково або стереотипно, однак принципово правильно; зміст відповіді в основному відповідає вимогам, але бракує глибини чи самостійності суджень; спостерігаються окремі неточності або помилки. 0,5 бали – студент виконав завдання неповністю, із грубими змістовими чи мовними помилками; виявив поверхове розуміння матеріалу та недостатню підготовку. 0 балів – студент не виконав завдання. У цьому випадку надається можливість повторного виконання, але до початку залікового тижня.	
Самостійна робота 7	Опрацювання теоретичних питань, письмове виконання творчих завдань. Оцінюється змістовий, аналітичний і мовний рівень виконання завдання за такими показниками: – повнота та вичерпність змісту відповіді; – логічність, послідовність і структурованість викладу; – правильність застосування теоретичних положень на практиці; – самостійність і творчий підхід до виконання; – термінологічна точність, грамотність і культура письма.	3 бали – студент виконав завдання повністю, творчо та глибоко, продемонстрував високий рівень розуміння теоретичного матеріалу й уміння застосовувати знання у практичних ситуаціях. Виконання без помилок, логічно структуроване, із розгорнутим аргументованим коментарем. Студент впевнено відповідає на всі додаткові запитання викладача. 2,5 бали – завдання виконано повністю й правильно, із незначними недоліками в структурі чи мовному оформленні. Студент виявляє добре розуміння матеріалу, логічно пояснює свої дії, аргументовано відповідає на більшість запитань викладача. 2 бали – студент виконав завдання у повному обсязі відповідно до рекомендацій, продемонстрував глибоке розуміння матеріалу та вміння застосовувати знання на практиці. Виконання без суттєвих помилок, із логічним і змістовним коментарем; студент аргументовано відповідає на додаткові запитання викладача. 1,5 бали – завдання виконано повністю й правильно, але з окремими недоліками у змісті, логіці викладу чи мовному оформленні. Студент дає короткий коментар до виконаного завдання, відповідає на додаткові запитання з уточненнями або частково. 1 бал – завдання виконано частково або стереотипно, проте в основному правильно; зміст відповіді відповідає вимогам, але бракує глибини, аналізу або самостійності суджень. Можливі окремі неточності або помилки. 0,5 бала – завдання виконано неповністю, із грубими змістовими чи мовними помилками; студент виявив поверхове розуміння матеріалу й недостатню підготовку. 0 балів – студент не виконав завдання або робота не відповідає вимогам. Надається можливість повторного виконання до початку залікового тижня.	3
Підсумковий контроль			
Теоретичне питання	Два теоретичних питання. Відповідь на теоретичне питання оцінюється у 10 балів, зокрема, враховується: – вичерпність, повнота та глибина відповіді	10 балів отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, відповів на додаткові запитання викладача, осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. Відмінна відповідь. Повна, глибока, аргументована, логічна, структурована. Коректне використання термінів, академічна мова, враховано сучасні тенденції (НУШ, цифровізація, компетентнісний підхід).	10

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Силабус навчальної дисципліни

Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



	(розкриття всіх аспектів питання, аргументованість, опора на наукові джерела та сучасні методичні концепції); – логічність і структурованість викладу (послідовність, чіткий поділ на частини (визначення, пояснення, приклади)); – точність термінології (правильне використання методичної та лінгводидактичної термінології); – актуальність та новизна (урахування сучасних тенденцій НУШ, цифровізації освіти, компетентнісного підходу); – культура мовлення (грамотність, стиль відповіді (академічний, науково-методичний)).	9 балів отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, але відповів на всі додаткові питання викладача, осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. Відповідь повна й глибока, з незначними неточностями. Збережено логічну структуру, правильна термінологія, грамотна мова, сучасні орієнтири присутні. 8 балів отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, але не відповів на додаткові питання викладача, осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. Відповідь правильна, але окремі аспекти розкрито поверхово. Є незначні порушення логіки або термінологічні неточності. 7 балів отримує здобувач освіти, який повністю розкрив питання, але не відповів на додаткові питання викладача, лише частково усвідомлює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. Відповідь неповна, окремі положення загальні. Недостатньо прикладів і сучасних орієнтирів. Логіка викладу збережена частково. 6 балів отримує студент, який повністю розкрив питання, але не відповів на додаткові питання викладача, лише в загальних рисах осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. Відповідь частково правильна, фрагментарна. Логіка порушена, бракує аргументів. Недостатньо наукової термінології. 5 балів отримує здобувач освіти, який не повно розкрив питання, не відповів на додаткові питання викладача, майже не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. Відповідь фрагментарна, містить неточності. Відсутня аргументація, є мовні помилки. 4 бали отримує здобувач освіти, який не повно розкрив питання, не відповів на додаткові питання викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. Поверхова відповідь, більшість матеріалу не засвоєно. Порушена логіка, термінологія використана неправильно. 3 бали отримує здобувач освіти, який частково розкрив питання, частково відповів на додаткові питання викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. Дуже обмежена відповідь із численними фактичними та мовними помилками. 2 бали отримує здобувач освіти, який частково і неповно розкрив питання, не відповів на більшість додаткових питань викладача, не осмислює зв'язок розкритого у відповіді питання з усією теоретичною основою навчальної дисципліни. Відповідь не розкриває суті питання, хаотична, значна кількість помилок.	
--	--	---	--

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



		1 бал отримує студент, який кількома реченнями розкрив питання, зміг частково відповісти на додаткові питання викладача. Відповідь не розкриває суті питання, хаотична, значна кількість помилок. 0 балів отримує студент, який не відповів на питання. Відповідь відсутня або не за темою.	
Практичне завдання	Практичне завдання передбачає інтеграцію теоретичних знань студента у практичну площину: підготувати розгорнуті конспекти лекції та практичного заняття з використанням інноваційних технологій навчання за встановленими методичними вимогами (дисципліна та тема на вибір студента). Оцінюється у 20 балів, зокрема, враховується: – відповідність завданню (точне виконання інструкції, дотримання умов; – методична доцільність (обґрунтований вибір методів, прийомів, завдань, відповідність віковим особливостям студентів); – практична спрямованість (чіткі приклади завдань, які реально можна застосувати); – креативність і інноваційність (оригінальні прийоми, інтеграція ІКТ, елементів компетентнісного та діяльнісного підходів); – оформлення та мова (грамотність, логічність, чіткість викладу, структурованість (етапи уроку, формулювання завдань)).	18–20 балів Практичне завдання повністю відповідає вимогам. Умови враховано точно. Методичні рішення обґрунтовані, сучасні й доцільні. Запропоновані завдання мають практичну цінність і можуть бути реалізовані в освітньому процесі. Відчутна креативність, використання ІКТ, інтеграція компетентнісного підходу. Текст логічний, грамотно оформлений, чітко структурований. 15–17 балів Практичне завдання виконано переважно правильно, із незначними неточностями у формулюванні мети, доборі завдань або структурі заняття. Методичні рішення в основному доцільні, але обґрунтовані неповно. Є спроби креативного підходу або інтеграції інноваційних елементів. Мова відповіді грамотна, проте трапляються окремі помилки чи недоліки в логіці викладу. 11–14 балів Практичне завдання частково відповідає вимогам: не всі умови враховано (наприклад, нечітка мета заняття або неузгодженість запропонованих завдань). Методичні рішення частково доцільні, але поверхові або недостатньо аргументовані. Практична спрямованість обмежена, приклади завдань потребують доопрацювання. Креативність мінімальна. Є мовні та структурні недоліки. 6–10 балів Практичне завдання загалом не відповідає умовам завдання, структура заняття або вправ не витримана. Методичний підхід формальний, без урахування вікових чи дидактичних особливостей. Відсутня практична спрямованість і креативність. Мова неточна, текст нелогічний, є численні помилки. 0–5 балів Практичне завдання виконано неправильно або поверхово; відсутня логіка, методична аргументація, структура заняття. Відповідь не демонструє розуміння суті завдання, містить грубі помилки або є фрагментарною.	20

Додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів.

Результати навчання за курсом, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються за умови їх відповідності освітньому компоненту, передбаченим освітньою програмою результатам навчання та підтверджені відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Можливими видами діяльності для неформальної та/або інформальної освіти може бути участь у студентських олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, конференціях; участь у програмах

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо).

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Арістова Н. Формування цифрової компетентності студентів філологічних спеціальностей: інтерактивні форми організації і методи навчання. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2023. 11(6). С. 6–12. URL: Електронний ресурс: <https://www.oip-journal.org/index.php/oip/article/view/188/131>
2. Бакаленко І. М., Курилова Ю. Р. Дебати як інноваційна педагогічна технологія в системі підготовки вчителів української мови й літератури. *Український педагогічний журнал*. 2024. № 4. С. 163–180.
3. Бакаленко І. М. Формування фахових компетентностей майбутніх учителів-словесників в умовах дистанційного навчання / *Література й історія: матеріали Всеукраїнської наукової конференції (17–18 листопада 2022 р.)*. / редкол. : Н. В. Горбач (відп. ред.), В. М. Ніколаєнко (ред.-упоряд.), І. М. Бакаленко (техн. ред.) та ін. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2022. С. 14–18.
4. Бакаленко І. М., Курилова Ю. Р. Гейміфікація як фактор мотивації до читання. *Шкільна літературна освіта: традиції і новаторство. XII Волошинські читання*. Київ: Інститут педагогіки НАПН України, 2024. С. 29–36.
5. Бакаленко І. М. Підготовка майбутніх учителів-словесників до інтеграції цифрових інструментів у процес формування читацьких навичок школярів. *Література й історія: матеріали Всеукраїнської наукової конференції (14–15 листопада 2024 р.)* / редкол.: Н. В. Горбач (відп. ред.), В. М. Ніколаєнко (ред.-упоряд.), І. М. Бакаленко (техн. ред.) та ін. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. С. 21–26.
6. Бугров В. А., Марушкевич А. А., Спіцин Є. С. Педагогіка вищої школи : хрестоматія. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2016. 544 с.
7. Вегеш А. І. Методика викладання української мови в загальноосвітніх навчальних закладах : метод. посібник. Ужгород : Ужгородський національний університет, 2022. 101 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi80/0060164.pdf>.
8. Волкова Н. П. Інтерактивні технології навчання у вищій школі : навчально-методичний посібник. Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
9. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: практикум : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Слово, 2013. 447 с.
10. Доброскок С. О., Бакаленко І. М., Курилова Ю. Р. Методика й методологія

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



вивчення творів на історичну тематику: інноваційні технології формування громадянської й історичної свідомості. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. № 12. С. 379–395.

11. Дороз В. Ф. Методика викладання української мови у вищій школі. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.

12. Задоріна О. М., Чубенко В. А., Бакаленко І. М. Використання чат-ботів та технологій штучного інтелекту у забезпеченні персоналізованого супроводу студентів. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 22 (2025).

13. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти : монографія / Л. З. Ребуха, І. І. Білоус, Р. С. Брик [та ін.] ; за наук. ред. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi75/0055603.pdf>.

14. Інноваційні технології навчання методики української мови у вищих навчальних та середніх освітніх закладах. Київ: Міленіум, 2006. 128 с.

15. Копусь О. А. Теоретичні засади формування фахової лінгводидактичної компетентності майбутніх магістрів-філологів у вищому навчальному закладі: [монографія] / О. А. Копусь. 2012. 429 с.

16. Короткий термінологічний словник з інноваційних педагогічних технологій. URL : http://ualib.com.ua/br_6601.html

17. Костів О., Мазурик Д.. «Курс «Методика викладання фахових дисциплін» у становленні професійної компетентності магістрів-філологів». *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2020. Випуск 72. URL : <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/philology/article/view/10924/11177>

18. Кульбабська О. В., Кардашук О. В. Крок у професію. Методика викладання української мови: навч. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2017. 256 с. URL : https://kulbabska.com/images/catalog/pdf/posibniki/metodika_vivcenna_pravka_1.pdf

19. Кухаренко В. М. та ін. Теорія та практика змішаного навчання: монографія; ред. В. М. Кухаренко. Харків, 2016. 258 с.

20. Куцевол О. М. Методика викладання української літератури (креативно- інноваційна стратегія) : навч. посіб. Київ: Освіта України. 2009. 464 с.

21. Кучеренко І. А., Пентилюк М. І. Теорія і технологія сучасного уроку української мови: навч.-метод. посіб.. Херсон.: Айлант, 2022, 352 с.

22. Лінгвістична підготовка майбутніх фахівців: ефективні технології навчання: монографія / Олена Семеног, Вікторія Герман, Олександр Земка, Ольга Рудь, Наталія Громова, Наталя Пономаренко, Інна Левенок, Марина Ячменик. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 351 с.

23. Любашенко О. В. Лінгводидактичні стратегії проектування процесу навчання української мови у вищій школі: Монографія. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2007. 94 с.

24. Марушкевич А. А., Спіцин Є. С. Педагогіка вищої школи : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2020. 576 с.

25. Межов О. Г., Мірченко М. В. Теорія мови та лінгводидактика вищої школи: методичні рекомендації для підготовки магістрів спеціальності 035 Філологія освітньо-професійної програми Українська мова та література. Світова література. Луцьк: ФОП Іванюк В. П., 2023. 54 с.

26. Методика викладання української мови : навчально-методичний посібник / О. Костів, О. Сколоздра-Шепітко. Львів, 2018. 202 с. URL : <https://philology.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/01/Metodyka-vykkladannia-ukrainskoi-movy.-Posibnyk.pdf>

27. Методика викладання української мови в середніх освітніх закладах / За ред. М. І. Пентилюк. Київ: Ленвіт, 2009. 400 с.

28. Методика навчання української мови у вищих навчальних та середніх освітніх закладах: кредитно-модульний курс / За заг. редакцією О. І. Потапенка. Київ: Міленіум, 2006. 186 с.

29. Методика навчання української мови. Термінологічний словник / Кол. авторів за ред. О. Горошкіної. Словник-довідник. Київ: Видавничий дім «Освіта», 2024.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



30. Новосьолова В. Адаптація методів навчання української мови до умов воєнного часу. Проблеми сучасного підручника. 2022. Вип. 28. С. 90–98.
31. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика : норми і термінології і мовна практика фахівців : монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.
32. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ: Вища школа, 2007. 256 с.
33. Попович А. С. Методика викладання української мови у вищій школі : навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / А. С. Попович. Кам'янець-Подільський : К-ПНУ ім. І. Огієнка, 2018. 124 с.
34. Практикум з методики навчання мовознавчих дисциплін у вищій школі : Навч. посібник/О. Горошкіна, С. Караман, З. Бакум, О. Караман, О. Копусь / за ред. О. Горошкіної та С. Карамана. 2015. 250 с. URL : <http://elibrary.kdpu.edu.ua/jsui/bitstream>
35. Рибченко-Кесер Т. Генеза і сутність інтерактивного навчання як особливої моделі педагогічної взаємодії на прикладі викладання української мови та літератури у ВНЗ. Humanitarium. 2020. № 45(2). С. 176–185. URL : <https://humanitarium.com.ua/index.php/hum/article/view/372>
36. Рудюк Т. В. Методика навчання української мови: навчально-методичний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2023. 85 с.
37. Семенов О. Ефективні технології навчання у лінгвістичній підготовці майбутніх фахівців: монографія / За ред. О. Семенов. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. 376 с.
38. Семенов О. Українська лінгводидактика: навч. посіб. Суми: Видавництво СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2018. 224 с.
39. Семенов О., Вовк М., Дятленко Т., Громова Н. Фахова практика майбутнього вчителя-філолога: традиції та інновації: навчальний посібник. Київ. 2021. 377 с.
40. Семенов О., Плужник Ю. Підготовка вчителя до формування читацької грамотності учнів НУШ: теорія і практика: за ред. О. М. Семенов. Суми : Вид во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2024. 138 с.
41. Семенов О. М., Дейниченко Н. П. Методика викладання української мови у вищих навчальних закладах: навчальний посібник / О. М. Семенов, Н. П. Дейниченко. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. 219 с.
42. Семенов О. Українська культуромовна особистість учителя. Київ: Педагогічна думка, 2007. 146 с.
43. Словник педагогічних та психологічних термінів / уклад.: Н. А. Несторук, Л. В. Кокоріна. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2019. 131 с. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi73/0053652.pdf>.
44. Словник-довідник з української лінгводидактики : навчальний посібник / За ред. М. І. Пентилюк. Київ: Ленвіт, 2015. 320 с.
45. Собченко Т. М. Змішане навчання студентів філологічних спеціальностей у закладах вищої освіти: історія, теорія, практика, перспективи: монографія. Харків: СГ НТМ «Новий курс». 2021. 374 с.
46. Стратегічні напрями розвитку сучасної української лінгводидактики : монографія / за ред. Е. Палихати, О. Петришиної. Тернопіль : Підручники і посібники, 2021. 352 с.
47. Токмань Г. Методика викладання української літератури в основній школі : екзистенційно-діалогічна концепція. Київ: Міленіум, 2012. 312 с.
48. Шевцова Лариса, Кучерук Оксана Методика навчання української мови: практичні заняття: навчально-методичний посібник: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2024. 115 с.
49. Шуляр В. І. Сучасний урок української літератури : монографія. Миколаїв: Іліон, 2014. 553 с.



Інформаційні ресурси

- Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII.
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
- Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
- Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/>
- Платформа Міністерства освіти і науки України «Освіти для життя». URL: <https://educationforlife.mon.gov.ua/>
- Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
- Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 Гуманітарні науки, спеціальність 035 «Філологія» (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 869)
URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/035-Filolohiya-bakalavr.28.07-1.pdf>
- Стратегія розвитку читання на період до 2032 року. Розпорядження КМУ від 3 березня 2023 року. «Читання як життєва стратегія» URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-strategii-rozvytku-chytannia-na-period-do-2032-roku-chytannia-iak-zhyttieva-s190-30323>
- Інститут модернізації освіти: <https://imzo.gov.ua/>
- Експрес-уроки української мови О.Авраменка
URL: <http://ippo.kubg.edu.ua/ekspres-uroky>
- Віртуальний тур українськими музеями просто неба
URL: <https://museums.authenticukraine.com.ua>
- Всеосвіта. Національна освітня платформа URL: <https://vseosvita.ua/>
- Розробки уроків, матеріали до уроків, контрольні роботи, методичні рекомендації, сценарії, планування, позакласні заходи, виховна робота, дизайн та оформлення, інтегровані уроки, майстер-класи, конспекти занять для ДНЗ, конспекти занять для ПНЗ, батьківські збори, матеріали для друку та багато інших матеріалів URL: <https://naurok.com.ua/>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних та практичних занять. Студентам, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, необхідно протягом тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Пропущені заняття необхідно відпрацьовувати протягом тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

**ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Силабус навчальної дисципліни
Методика викладання філологічних дисциплін у вищій школі



Рекомендована база даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно в навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (виконання письмових завдань, тестів, заліку) використання гаджетів заборонено.

Визнання результатів неформальної та інформальної освіти. Результати навчання за курсом, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються за умови їх відповідності освітньому компоненту, передбаченим освітньою програмою результатам навчання та підтверджені відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Можливими видами діяльності для неформальної та/або інформальної освіти може бути участь у студентських олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, конференціях; участь у програмах неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер-класи, тренінги тощо).

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є електронна система Moodle ЗНУ.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем протягом двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle ЗНУ, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle ЗНУ, є актуальною.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle ЗНУ є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу irinabakalenko1970@gmail.com. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я й тему звернення.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2024-2025 н.р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://tinyurl.com/y9tve4lk>

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.



ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи всіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб із інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua. У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:
<http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocnu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>